

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY
238 E. 6th St. New York, 10003

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$4.00
Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 2 (137)

КВІТЕНЬ — ЧЕРВЕНЬ 1972

РІК. XVIII

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

І ПЛАЧЕ СЕРЦЕ, ОЖИВАЄ
І В ТЕБЕ, БОЖЕ, І В СВЯТИХ
ТА ПРАВЕДНИХ ТВОЇХ ПИТАЄ:
ЩО ВІН ЗРОБИВ ІМ — ТОЙ СВЯТИЙ,
ТОЙ НАЗАРЕЙ, ТОЙ СИН ЄДИНИЙ,
БОГОМ ІЗВРАНОЇ МАРІЇ —
ЩО ВІН ЗРОБИВ ІМ? І ЗА ЩО
ЙОГО СВЯТОГО МОРДУВАЛИ, ВО УЗИ КУВАЛИ
І ГЛАВУ ЙОГО ЧЕСНУЮ ТЕРНОМ УВІНЧАЛИ;
І ВИВЕЛИ ЗО ЗЛОДІЯМИ НА ГОЛГОФТУ-ГОРУ
І ПОВІСИЛИ МІЖ НИМИ? ЗА ЩО?

Тарас Шевченко

Огляд книжок і рецензії

НАЙНОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ

на підставі теорії та практики природних лікарів
О. Кнайпа, М. Плятена, Ф. Більца й К. Кунцого

опрацював

Др. В. ДЕМИДЕЦЬКИЙ

Можна по різному оцінювати видання лікарської книги, але книга "НАЙНОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ" Д-ра В. Демидецького, що її шойно видало Видавництво "Нове Життя" у Нью Йорку – це

своєю формою, мистецькою оправою та оформленням самої обкладинки (роботи *Святослава Сидор-Чарторийського*) – безсумніву, найкращою книгою, українською книгою, в Америці, а, можливо, і в цілому світі!

З нашим твердженням погодиться кожна людина, що вміє бачити та оцінювати в артість мистецького оформлення книги та її друку!

Книга має 832 сторінки, формат 10x7 інчів та має 647 ілюстрацій, майже що-друга сторінка ілюстрована і всі ті ілюстрації є надзвичайно чисті й виразні, а це підсилює і так кольосальну вартість тієї небуденної книги наших днів.

Коли б, одначе лише сама зовнішність та мистецьке оформлення мало ті вальори, – то це була б позитивна лише одна сторона, ціє її цінної книги; але в тімто вся вага книги, що також і її зміст – це скарб сам у собі, що це кожна сторінка виповнення першорядною радою, теоретичним та практичним досвідом найкращих природних лікарів світу, – а між ними: *О. КНАЙПА, М. ПЛЯТЕНА, Ф. БІЛЬЦА та К. КУНЦОГО!*

Вже ті імена промовляють про який зміст ідеться в тій книзі! То ж ту книгу можна назвати з повною відповідальністю, що це є *КНИГА – ДРУГ РОДИНИ!*

Її вартість для кожної людини, що цікавиться своїм здоров'ям – є на вагу золота!

Ми не мали, і не маємо іншої книги, щоб була така потрібна і помічна, для кожної людини, для родини, для старших і молодших, – словом: для ВСІХ, як ця книга, про яку тут мова!

Не має сумніву, що ті власники книги, котрі її собі придбають у "ГОВЕРЛІ" – матимуть нагоду самі переконатися про великанську вартість тіє книги, і, напевно будуть вдячні Богові за цей дар, а видавництву – за труди, які вложило на те, щоб ця цінна книга була в руках читача!

Петро З еленко

Нові Видання

14. Чарторийський, Сидор, Микола: НА ЗЕЛЕНІ Й ЛЕМКІ-ВШИНІ. Слогоди з Легіону. "Говерля", Нью Йорк, 1971. як фототипічна відбитка з "Вільного Світу" й "Канадійського Фармера" з 1970-71 рр. Ст. : 8. П. 2000
15. " СІЧ В ПОХОДІ " хор мужеський у супроводі фортепіяна. (Присвячено Д-р Кирилу Трильовському) Слова: В. Лебедової. Музика Д. Січинського. Говерля. Нью Йорк, 1972. фоліо, ст. 4.
16. Осадчий, Михайло: БІЛЬМО. Автобіограф нарис. Українське Видавництво "Смолоскип" ім. В. Симвенка. Париж 1971 Балтимор. Сторін 204. Мистецьке оформлення Д. Тугана. Бібліотека Смолоскипа ч. 13.
17. Славутич, Яр: ТВОРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ В КАНАДІ та інші статті й матеріали з приводу 60-д річчя Проф. ЯР. РУДНИЦЬКОГО (1910-1970) Вінніпег 1971 Канада. Накладом Фундації ім. Д. Любая Сторін 96.
18. Рудницький, Б, Я.: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Т. I (Випуски 1-11 А-Г, опрацював... Друге справлене видання. Вінніпег 1962 - 1972. Українська Вільна Академія Наук - УВАН. Стор L-I XXXV (Вступна части на до I-Хпершого тому).
19. Новосівський, М. І., Д-р: УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ - САМОВИЗНАЧЕННЯ І ПРЕЗИДЕНТ ВІЛЬСОН. Вибитка з "Правничого Вісника", Кн. III., ст. 56-103, Нью Йорк, 1971. Сторін 48.
20. Nowosiwsky, LL.D. BUKOWINIAN UKRAINIANS A Historical Background and their Self-Determination in 1918 by... Shevchenko Scientific Society, New York, 1970, pp 200.
21. НА СТОРОЖІ БОЖОГО СКАРБУ. Доповідь Владика Мстислава на УІІ Соборі МПІ в ЗСА. Українська Православна Церква в США 1972 Сторін 44.
22. Федорович, М., о.: СВЯТЕ ТАЇНСТВО ПОКАЯННЯ (Св. Сповідь) Релігійний виклад. Українська Православна Церква в США, 1971. сторінок 16.
23. Ковалів, Пантеліймон, проф, д-р: УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВ'Є ТА ЙОГО ОСНОВНІ ОЗНАКИ. Українська Православна Церква в США, 1971 сторінок 15.
24. Рамач, Любомир, о.; РУСИНІ - УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ Короткий нарис найстаршої української поселенчої еміграції. ВІННІПЕГ 1971 Канада. Бібліотека Шашкевичівчяни ч. 4. Сторін 72.
25. АЛБМАНАХ "ГОМОНУ УКРАЇНИ" на рік 1972. у 30-річчя Української Повстанської Армії. Накладом Видавництва "Гомін України", Торонто, Онт., Канада, сторін 142 та 2 непаг.
26. Fedorovich, Nicholas, Rev. THE HOLY SACRAMENT of PENANCE CONFESSION. Ukr. Orth. Church, 1972. pp.16.
27. Залеський, Осип: МАЛА УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ, опрацював... Видавництво "Дні прова Хвиля", Мюнхен, 1971. сторін 125 та 3 неписані. Ціна прим 3. 50

ПЕРІОДИКИ

1. ЛІ КАРСЬКИЙ ВІСНИК. Журнал Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Рік ХУІІ Ч. 4 (63). Ст. 72. Р. О. Вох 5191. Гроссе Пойнте, Міч. 48236.
2. УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО. Квартальник Українського Вільного Козацтва, рік І ХУЧ. 1 (19). січень-березень, 1972, ст. 48. Адр. 2100 В. Чікаго аве, Чікаго, Іл, 60622
3. ХРИСТИЯНСЬКИЙ ВІСНИК. Орган Укр. Єванг. Баптистського Об. Канади. Рік ХХХ. Січ. — Лютий, 1972, ч. 1-2. ст. 22., 787 Торонто Ст. Вінніпег, Канада.
4. ОБИД. Квартальник, ч. 4. (159). Рік ХХІ. жовтень-грудень, 1971, ст. 32. Видає М. Денисж, 2226 В. Чікаго Аве, Чікаго, 60622
5. АВАНГАРД. Журнал Української Молоді, Ч. 5 (103) Рік ХХУ. Та ч. 6 (104). Двомісячник. Видає Центральна Управа СУМ. 72 Бульвард Шарлеман, 1940 Бруксель, Бельгія (ст. 480)
6. А. Б. Н. Кореспонденц (на англ. мові) ч. 6. листопад-грудень, 1971, ст. 48. Мюнхен 80-00, Целлвінштрассе, 67, Німеччина.
7. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — НДТУТ (Науково-Дослідче Товариство Української Термінології). Рік ІІ., ч. 5. Грудень, 1971. ст. 8. (2. Е. 79 вул. Нью Йорк, Н. Й., 10021
8. СЛОВО НА СТОРОЖІ. Орган Товариства Плекання Рідної Мови. Ч. 8. 1971. Вінніпег, Канада, ст. 32 (Р. О. В. 3597 Ст. В.)
9. ЮНАК. Журнал пластового юнацтва, Січень, 1972, ст. 28. Рік Х. 2199 Бloor Ст. В. Торонто, Канада.
10. СУМКИ ВЕЦЬ, кварталник Союзу Української Молоді Канади. Ч. 4. (20), Р. У. Ст. 28. жовтень, 1971. 1240 Темперанс Ст. Саскатун, Саск, Канада.
11. ШАШКЕВИЧИ ЯНА. ч. 15-16. Вінніпег, Листопад, 1971, ст. до 352. Видає Інститут Заповідник Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі, афіліований з Українським Католическим Університетом в Римі, 49 Ойклід Аве, Вінніпег 4, Канада.
12. ПРОМІНІМІСЯЧНИЙ журнал. Союз Українок Канади. Березень, ч. 3. 1972, стор. 32. Рік ХІІІ. Р. О. Вох 3551 Ста "В", Вінніпег Канада.
13. ВІСНИК Суспільно-Політичний Місячник ООЧСУ. Рік ХХУІ, ч. 1 (274). Січень, 1972. Сторін 32.
14. ВІСНИК Карпатського Союзу в ЗСА. Рік ІІ., ч. 3-4. Червень-вересень, 1971, ст. 28. Нью Йорк, Ціна прим. 50 с.
15. ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ. Суспільно-політичний і науково-літературний місячник. Річн. ХХІ У. Книга 12 (285). Грудень, 1971. Стр. 1315-1424. Лондон, Англія.
16. ДЗВІН. Видає Братство Св. Покрови Української Автокефальної Православної Церкви в Аргентині. Рік ХХІ. Листопад-грудень, 1971, ч. 7 (241). Сторін 16. Буен Айрес, Аргентина.
17. МІТЛА Журнал гумору і сатири. Виходить щомісяця. Видає Ю. Середяк, Рік ХХІІІ-й ч. 11-12. 1971. Сторін 8. Буенос Айрес.
18. УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО. Рік ХІІІ ч. 2. Рютій, 1972. Сторін 28.
19. НАШ СВІТ. Журнал господарсько-кооперативної думки. Рік ХІ У. ч. 6. Грудень, 1971. Видає "Самопоміч" у НьюЙорку, ст. 26.

"КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ "МІТЛА" на 1972-й рік. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос-Айрес, сторн. 128.

Це ілюстроване видання гумористичного й завжди старано видаваного, кожному симпатичного календаря гумору і сатири - єди-

ним виданням того роду у вільному світі. Замовляти по книгарнях та у видавництві, в Аргентині, посилаючи 2 дол. на адресу МІТЛА, Касіля де коррео Но 7. (Сукурзаль 7).

Українсько-католицьке Святоїм'яне Духовне Селітєріє в Переніпезі.

Про наших поетів Україна.

МИКОЛА ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Микола Степанович Вінграновський народився 7. IX. 1936 р. в селянській родині у м. Первомайську Миколаївської обл.

У 1955 році закінчив навчання в середній школі і вступив до Київського театрального інституту. Того ж року був переведений до Московського Всесоюзного державного інституту кінематографії. Цей інститут закінчив у 1961 р.

У кінофільмі "Повість полум'яних літ" (за сценарієм О. П. Довженка) виконав роль головного героя — Івана Орлюка. Зараз працює режисером на Київській кіностудії художніх фільмів.

З поезіями почав виступати в пресі 1957 р. Друкується в журналах "Дніпро", "Вітчизна", "Жовтень", "Ранок", у газ. "Літературна Україна". Перша збірка віршів М. Вінграновського "Атомні прелюди" вийшла у світ в 1962 р.

ВОЛОДИМИР ЛУЧУК

Володимир Іванович Лучук нар. 27. VIII. 1934 р. в с. Матче Грубешівського повіту Люблінського воєводства (Польща) в селянській сім'ї. Весною 1945 р. разом з батьками переїхав на Україну. У 1953 р. вступив у Львівський університет на відділ слов'янської філології філологічного факультету, який закінчив у 1958 р. Ще навчаючись, працював у редакції газети "Ленінська молодь". З 1959 по 1963 р. працював у редакції журналу "Жовтень". Закінчив аспірантуру Львівського університету при кафедрі слов'янської філології. Член КПРС.

З 1955 р. В. Лучук виступає з віршами і перекладами. Окремими виданнями вийшли його збірки поезій "Довір'я" (1959), "Осоння" (1962), "Полум'я мене овіє" (1963), "Маєво" (1964), "Обрій на крилах" (1965), а також книжечка віршів для дітей "Уставати рано треба" (1962).

ІВАН ДРАЧ

Іван Федорович Драч нар. 17. X. 1936 р. в селі Теліженцях Тетіївського р-ну на Київщині в родині робітника радгоспу. Після закінчення Тетіївської середньої школи викладав російську мову й літературу в семиріччі села Дзвіначе Тетіївського району. Працював інструктором Тетіївського райкому комсомолу по зоні діяльності МТС. З 1955 по 1958 р. перебував на службі в Радянській Армії.

1958 р. вступив до Київського університету. У вересні 1961 р. перейшов на заочний відділ і став працювати в редакції газети "Літературна Україна". Закінчив філологічний факультет КДУ та Вищі сценарні курси в Москві і зараз працює у сценарному відділі Київської студії художніх фільмів ім. О. П. Довженка. Член КПРС.

1960 р. вийшла перша збірка поезій І. Драча "Соняшник", 1965 р. — друга, "Протуберанці серця". Виступає у жанрі поетичного перекладу і літературно-мистецької критики.

Написав кілька літературних сценаріїв.

БОРИС ОЛІЙНИК

Борис Ілліч Олійник нар. 22. X. 1935 р. в с. Зачепилівці Полтавської обл. в родині службовця. У 1958 р. закінчив факультет журналістики Київського університету. Працював у редакціях газети "Молодь України" та журналу "Ранок". Зараз працює в журналі "Дніпро". Член КПРС.

Окремими виданнями вийшли нарис "За Північним Дінцем" (1959), збірки віршів "б'ють у крицю ковалі" (1962), "Двадцятий вал" (1964) та "Вибір" (1965).

Лауреат літературної премії імені М. Островського.

«««:.....:»»»

ЛІНА КОСТЕНКО

Ліна Василівна Костенко нар. 19. 3. 1930 р. в містечку Ржищеві на Київщині у вчительській родині.

З 1936 р. живе в Києві, де й закінчила середню школу. Навчалася в Київському педагогічному інституті.

В 1952 р. вступив до Московського літературного інституту ім. Горького, який закінчила в 1956 р.

З початку 50-х років друкує вірші в газетах, журналах, молодіжних альманахах.

У 1957 р. вийшла в світ перша збірка поезій Л. Костенко "Проміння землі".

Друга збірка поезій "Вітрила" вийшла у 1958 р. У 1961 р. була видана збірка "Мандрівки серця".

ВІТАЛІЙ КОРОТИЧ

Віталій Олексійович Коротич нар. 26. V. 1936 р. в Києві в сім'ї науковців.

Після закінчення школи у 1953 р. обрав собі "родинний" фах — вступив до Київського медичного інституту. З 1959 р. працює лікарем.

Вірші почав писати змалку, друкуватись — у студентські роки. Перша книга поезій "Золоті руки" вийшла у 1961 р. В наступні роки виходять збірки "Запах неба" (1962), "Булиця волошок" (1963), "Течія" (1965). Багато працює над перекладами на рідну мову віршів англійських та слов'янських поетів. Виступає з статтями на літературні й громадські теми; у 1965 р. в журналі "Вітчизна" опублікував репортаж про подорож до Канади і ЗСА.

ТО ШКОЛА І РІДНА!

У Клівленді, є Рідна школа, з навчанням української мови та загалом українознавства. Почалася вона 1950 року, а тепер має 346 учнів та учениць і 17 осіб педагогічного складу. Навчання відбувається щосуботи кожного тижня.

МИКОЛА СИНГАЇВСЬКИЙ

Микола Федорович Сингаївський нар. 12. XI. 1936 р. в с. Шатриці Коростенського р-ну Житомирської обл. в сім'ї хлібороба. У 1953 р. закінчив середню школу у Коростені. Навчався на філологічному факультеті Київського університету, працював на будовах Києва та Кривого Рога. 1961 р. закінчив Львівський університет. Працював у газ. "Літературна Україна", нині — в газ. "Молода гвардія".

Окремими виданнями вийшли збірки поезій М. Сингаївського "Жива криничка" (1958), "Земле, чую тебе" (1961), "Троно" (1962), "Мої сторони світу" (1963), "Моя радіостанція" (1964).

М. Сингаївський працює також в галузі поетичного перекладу з російської, польської новогрецької мов.

ВОЛОДИМИР КОЛОМІЄЦЬ

Володимир Родіонович Коломієць нар. 2. XI. 1935 р. на Переяславщині у родині вчителя.

В 1953 р. закінчив середню школу, а в 1958 р. Київський університет. З того часу — на редакційній роботі.

Зараз працює у редакції журналу "Дніпро". Член КІРС.

Друкуватися почав ще в шкільні роки.

Перша збірка поезій "До серця людського" була видана у 1959 р. Потім вийшли книжки "Рунь" (1962) і "Планета на життій стеблині" (1964).

ЗАХИСТ РІДНОЇ МОВИ ВІД ЕРОЗІЇ

В поневоленій Україні йде завзята боротьба за втримання української мови від ерозії. Мова — витвір народнього генія, тому українці обурені, що москалі висунули з української абетки літеру «Г».

**

ПОМЕР ПИСЬМЕННИК О. МАРКУШ

На Закарпатті помер 80-річний український письменник Олександр Маркуш, який укладав і видавав українські підручники в закарпатській Україні.

МИХАЙЛО ЛИТВИНЕЦЬ

Михайло Іванович Литвинець нар. 29. XI. 1953 р. в с. Ришавці Коростенського р-ну Житомирської обл. у родині військовослужбовця. У 1956 р. закінчив факультет французької мови Київського інституту іноземних мов. Нині працює редактором видавництва "Молодь".

З 1950 р. Михайло Литвинець друкує вірші в республіканських газетах, журналах та молодіжних альманахах. Виступає також як перекладач художньої літератури з іспанської, португальської та французької мов. У 1959 р. видав збірку віршів для дітей "Зацвіли ромашки", в 1960 р. — книгу лірики "Добрідень, люди!". У 1963 р. вийшов його роман у віршах "Чуже весілля".

ОЛЕСЬ ЛУПІЙ

Олесь Васильович Лупій нар. 28. 3. 1938 р. в с. Новій Кам'яніці Рава-Руського р-ну на Львівщині в селянській сім'ї. Після закінчення середньої школи у Луцьку деякий час навчався в медичному училищі. В 1961 р. закінчив філологічний факультет Київського університету. Працював у газетах "Молодь України" і "Вечірній Київ". Зараз працює в редакції газ. "Літературна Україна".

У 1957 р. виходить перша збірка поезій О. Лупія "Вінки юності". В наступні роки вийшли збірки "Заграй, сопілко" (1960), "Майовість" (1964), а також повість "Горинь" (1960) і роман "Милява" (1965).

УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК В КАНАДІ

Група українських науковців при історичному відділі Оттавського університету підготовляє український статистичний збірник Канади, який повинен вийти з друку не пізніше як в 1974 році.

Над збірником працюють: сенатор Павло Юзик (керівник), д-р В. Даркович, д-р В. Заячковський, д-р І. Войчишин, Р. Шульгин, Б. Мигаль та інші.

РОМАН КУДЛИК

Роман Михайлович Кудлик нар. 4. V. 1941 р. у м. Ярославі (Польща) в родині службовця. 1945 р. переїздить з рідними до Дрогобича. 1958 р. закінчив середню школу у Дрогобичі, деякий час працював на заводі, згодом в редакції районної газети "Ленінський шлях" (м. Комарно Львівської обл.).

1959 р. вступив до Львівського університету. Закінчив філологічний факультет університету 1964 р., працював у редакції журналу "Жовтень". Член ВЛКСМ.

Друкуватися почав 1957 р. у дрогобицькій газеті "Радянське слово". З того часу друкує вірші у різних газетах і журналах, а також у колективних збірках "Яблуневий цвіт" (1961) та "Щасливої дороги" (1962). 1963 р. Р. Кудлик видав першу книгу поезій "Розмова".

КАРАЮТЬ ПАНАСА ЗАЛИВАХУ

Мистець Панас Заливаха витончений знавець мистецтва. Вячеслав Чорновіл нарахував 129 його малювальських творів. Він писав до І. Світличного: «Всі віримо, що любов до Батьківщини не є злочинном, а святий обов'язок громадянина. Це надає сили і впевненості в своїй правоті і віри в те, що рано чи пізно дійсні злочини будуть викриті і справедливо покарані».

За це його оскаржено в советській пропаганді й покарано до 5 років таборів суворого режиму. Йому, між іншим, закидували звелічання Шевченкових ідеалів.

У Шотландії помер Станіслав Коханюк, зі Львова, який був славним ортопедистом і помагав в Англії тисячам осіб, що окалічили та не могли належно владати своїми членами. Він виробляв спеціальні протези.

● Минулого року, український відділ Ватиканського Радіо передав в Україну 356 програм.

MELODIES of UKRAINE

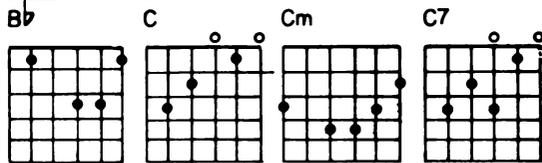
АННИЧКА

—ЯРОСЛАВЕНКО—

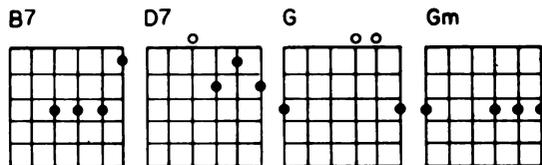
ОРХ.АР.-1.3.

КЛЮЧ ГІТАРОВОГО СУПРОВОДУ

B7 C Cm C7

B7 D7 G Gm

ДУМКА Gm Cm G7 C D7

Gm Gm C7 D7

Gm D7 Gm

КОЛОМИЙКА-1 Gm D7 Gm D7 Gm

D7 Gm D7 Gm B D7 Gm

D7 Bb D7 Gm D7 Gm

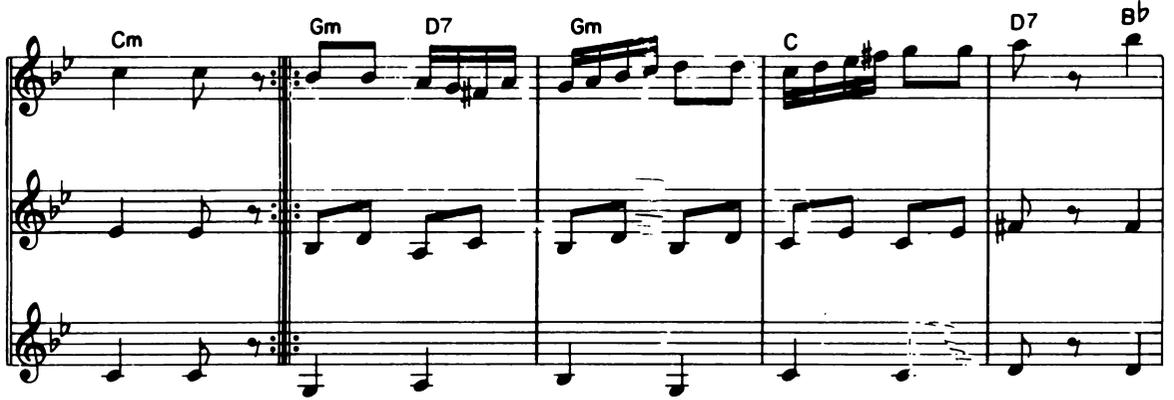
D7 Gm D7 Gm D7 Gm Gm *Fine*

КОЛОМИЙКА-2

Gm D7 Gm D7 Gm D7 Gm Cm Gm Cm

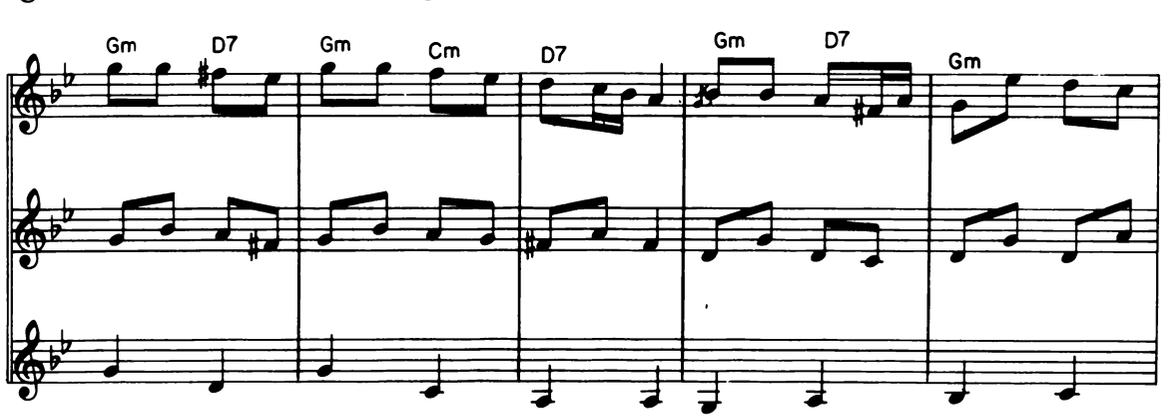
System 1: Three staves of music. Chords: Gm, G, Cm, Gm, G, Cm, Gm, G.

System 2: Three staves of music. Chords: Cm, Gm, D7, Gm, C, D7, Bb.

System 3: Three staves of music. Chords: Gm, D7, Gm, D7, TRIO, Gm, D7.

System 4: Three staves of music. Chords: Gm, D7, Gm, Cm, D7, Gm, D7, Gm.

КОЛОМИЙКА-3

1. Gm Cm Gm 2. Gm D7 Gm

Dm D7 Gm D7 Gm D7 Gm Dm D7

Gm D7 Gm D7 Gm D7 Gm D7

Gm D7 Gm D7 Gm D7 Gm D7 D.S. al Fine.

М. Бойко:

ВИДАННЯ ОСЕРЕДКА БІБЛЮГРАФІЇ ВОЛИНИ

Волинська земля, як зрештою й інші волости України, не стали в нашій науці предметом систематичних студій, тому тепер доводиться цю прогалину заповнювати даровою працею одиниць, що бачать потребу складати потрібні довідники, розвідки по окремих питаннях, а особливо складати бібліографії.

З тією метою у вересні 1967 р., в Блумінгтоні, Індіана, автор цієї статті почав складати "Бібліографічний каталог волиніани", який названо: Осередок Бібліографії Волині. Згодом ця назва стала тривалою й почала означати співпрацю охочих одиниць по справах бібліографії Волині, як також по інших ділянках.

За п'ять років праці видано фотостатом нижченазвані праці для вжитку слов'янських відділів університетських бібліотек Америки, Канади, Український Вільний Університет у Мюнхені та Бритійський Музей у Лондоні.

1. БОЙКО, МАКСИМ.

The First Cooperative Library in Volhynia and its Cultural and Economic Influence. Bloomington, Ind., 1968, 100 p, sketches.

2. БОЙКО, МАКСИМ.

Бібліографія джерел історії Волині; описовий довідник до 1900. Блумінгтон, Інд., 1969, 244 стор.

Підзаголовок і предметний покажчик англійською мовою.

3. _____

Бібліографія періодики Волині 1830-1970. Блумінгтон, Інд., 1970, 136 стор.

Підзаголовок і резюме англійською мовою.

4. _____

Економічні та соціальні проблеми в історії Волині. Блумінгтон, Інд., 1971, 154 стор. діаграми, мапа.

Підзаголовок і резюме англійською мовою.

5. _____

Історично-бібліографічний нарис друкарства Волині, 1578-1830. Блумінгтон, Інд., 1972, 208 стор. іл.

Підзаголовок і резюме англійською мовою.

Дослідний Центр Індіана Університету, в Блумінгтоні на кожну працю призначав певну фінансову допомогу на потреби технічної роботи. До праць під ч. 3 і 4 передмови писав Х.Довгалж, а під ч. 5 д-р. М. Данилж.

На сьогодні в праці ОБВ бере участь коло десятка осіб.

VOLHYNIAN BIBLIOGRAPHIC CENTER, 307 N.OVERHILL DR.
Bloomington, Indiana, 47401.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Ч. 225. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК. 7-го ГРУДНЯ 1971

УКРАЇНСЬКИЙ НЮ ЙОРК

Репортаж Леоніда Полтави, світ. пили Юрія Вірта

І. КНИГАРНІ

(„ШВАРЦІ, МІДЛЮ І ПОВІДЛЮ“)

КНИГАРНЯ „ГОВЕРЛЯ“

Вже по другій годині. Надворі холодно й соняшно. Кілька днів перед цим у Нью-Йорку майбутня „зима“ побилла власні рекорди: температура спала до яких 30 степенів. Нашвидку перекусивши (жупна-лістинний обід) у цукерні „Веселка“, в другій затишній і зразково чистій кімнаті, поспішаю до книгарні „Говерля“. З її власником, д-ром Миколою Сидором Чарторійським домовився напередодні телефоном, що навідаюся о 1-й г., але Батько-Союз ще не купив — покищо! — гелікоптера.

По дорозі до „Говерлі“ чую кілька разів українську мову. Найприсміяна була чудова пара: молода мати тримала за рученя сивка чи донечку, закутану, мов цибулину, і, переводячи через 2-гу явеню навчала: „Самому ніколи не можна йти через вулицю“, а на те дитина голосно й дзвінко зауважила: „А ти, мамо, чому сама ходиш?!“. На це не так легко відповісти, бо доросла мама — це світ у собі, і кілька річків дитини — це також

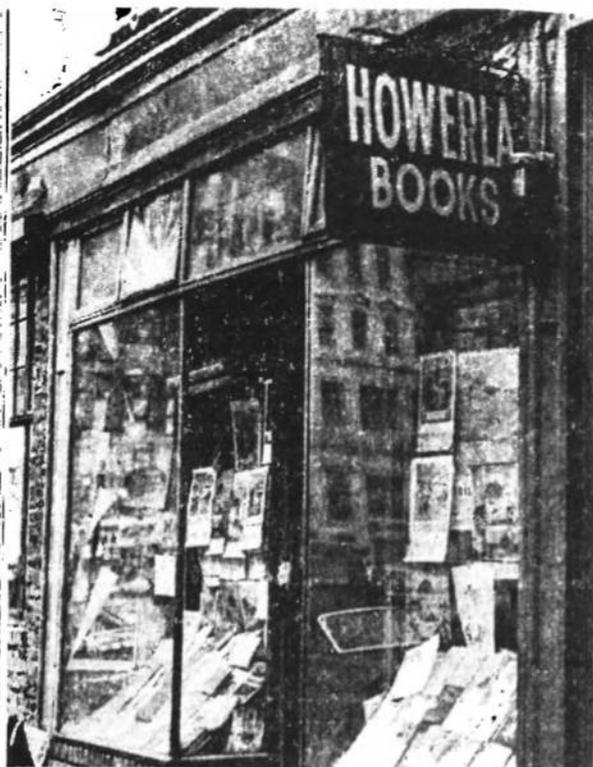
світ у собі, це окрема людина. Переходячи поруч них вулицю, так хотілось обізватись, та до всіх не обізвешся.

Д-р М. Сидор-Чарторійський „не витерпів лихої долі“ і, слава Богу, не вмер на панцині, як писав Т. Шевченко, бо тут її немає: не дочекавшись гостей, він замкнув „Говерлю“ й поспішав на обід. Довелось завернути і задовольнитись, шклянкою яблуневого вина, розмовою з журналістом та з клієнтом, який закупив відразу українських нот на 40 доларів.

Але все по черзі. Книгарня „Говерля“ довгий час містилась на 7-й вулиці. Її теперішня адреса і телефон:

„HOVERLA“
238 E. 6th Street
New York, N.Y. 10003
Тел.: (212) GR 5-1190

Ще в 1949 році д-р Микола Сидор-Чарторійський вирішив, тоді як секретар Головної Управи ООЧСУ, відкрити в Нью-Йорку книгарню. Та її було для кого —

„Говерля“ в Нью-Йорку. Можли з повністю сказати, що це книгарня.

до Українського Нью-Йорку саме влилася „свіжа кров“ із Соборної України — повосина політична еміграція, з чималим прошарком інтелігенції. Після різних перипетій, він взявся за справу сам: купував у Видавництві й Книгарні „Свободи“ книжки і перепродував їх у заресстрованій офіційно книгарні „Говерля“, при 7-й вулиці. Склав каталог, порозтій, він взявся за справу (Закінчення на стор.

КИЇВ АТЛАС УКРАЇНИ

(рє) — У Києві колегія вчених Академії наук Української РСР та 73 інших організацій закінчила десятирічну працю над 1-им томом Національного Атласу України. Він присвячений природним умовам і ресурсам нашої батьківщини. Вчені гадають, що

на Україні є більше підземних скарбів, ніж на Уралі. 1-ий том Національного Атласу України містить 450 каф. 2-ий і 3-ій томи мають бути присвячені населенню, народному господарству, культурному будівництву та історії українського народу.

УКРАЇНСЬКИЙ НЬО ЙОРК

глав на всі відомі адреси, з'їхав, як каже доктор, „у рен“ і з розмов з людьми обачив, що треба ще лише книжок і з різною матір'ю. Деяких не вистачало вже й у Книгарні „Звободи“, яка була тоді найкращим постачальником звістей та ін. книжок, мап, азок для дітей тощо. „Говерля“ налаждала зв'язок із ах. Європою й Канадою, гримуючи звідти українську книжку для розповсюдження. „Заробітку великого не було, але можна було родати, заплатити рент і це дещо — і знову купити книжки, і знову продавати“ — розповідає д-р М. Сидор-Чарторийський.

Деяких книжок, як згадаю, не вистачало. І тому власник „Говерлі“ вирішив залучити своє видавництво, в 950 році, під зареєстрованою назвою Українське Видавництво „Говерля“. Це Видавництво випустило кілька оригінальних творів, у тому „Між молотом і ковадлом“ — спогади д-ра М. Сидора-Чарторийського, його ж „Проблеми успішного виховання“, віршовану казку Л. Юлгави для дітей „Лелеки“ в ін. Опісля власник „Говерлі“ почав фотодруком публікувати такі книжки авторів із совєтської України, яких там окулянти зліквідували, або ж заборонили їхні твори. Співаючи з дружиною-помічником п-і Богзною, д-р М. Сидор-Чарторийський перевидав фотопосібом (не завжди досить куратко), бо кращі друкарі вимагали кращих грошей, торгували книжками тих кращих грошей не давала) чимало творів: А. Копелька, А. Чайковського, В. Бузницького, Ю. Липи, Б. Ієпко, М. Возняка, коротку „Літературну історію України“ акад. Грушевського а ін. мапи, лікарські поради,

кухарські книжки, дещо для дітей. Не кожний клієнт був захоплений зовнішнім виглядом тих видань, але були й такі, що з подякою купували відразу по кілька примірників, бо „а де дістати кращих?“

Найбільш урожайним для Видавництва „Говерлі“ були 1954 - 55 роки. Після них попит на українську книжку почав хоч дуже поволі, але спадати. Все ж „Говерля“ наважилась у 1955 р. розпочати видання періодичного журналу укр. бібліографії „Біблос“. Перші накладі перевищували 1 000 примірників, їх розсилали передплатам і кольпортерам, точно щомісяця. Але в „Біблосі“ було чимало помилок і технічно журнальчик був (та і с) досить убогий, як на Америку, навіть Америку з Другої світової в Нью Йорку. Крім „неfortunного“ вигляду й пропусків, „Біблос“ ззнав ще й іншого удару збоку: у 1963 р. помер від удару серця сл. п. д-р Дмитро Бучинський у Еспанії, головний дописувач до „Біблосу“. Через ці причини видання перейшло на кварталний. До кінця 1971 р. вийшло 135 випусків „Біблосу“ на 16 сторінках. Небагато, але й не мало: на його — разом беручи — яких 2 000 сторінках було подано описи й нотатки про кругло 75 000 українських книжкових, періодичних та ін. видань! „Біблос“ має тепер понад 300 передплатників, і майже 200 з них — це американські університети, бібліотеки, книгарні, включно з Конгресовою Бібліотекою у Вашингтоні, яка щоразу дістає по 2 примірники цієї назовні скромної української бібліографії. Не без почуття гордості співрозмовець зазначає, що велика книжкова компанія Ф.В. Фексона в Бостоні, Масс., гурлом передплачує „Біблос“ і

Господар „Говерлі“ д-р Микола Сидор-Чарторийський

сама потім розсилає на її американські адреси.

Від початку до кінця 1971 р. Видавництво „Говерля“ при книгарні випустило 375 видань: передруки оповідань, віршів, poradників, музичних нот, мап тощо. Жаль тільки, що друкарський рівень тих видань часто не витримав критики, і люди про це говорять, — але інші їм опонують: „Де б ми знайшли „Розподіл Росії“ Юрія Липи, коли б не „Говерля“? Д-р Микола Сидор-Чарторийський свідомий недотягненень. Він каже: „Не раз ми стояли перед дилемою: видавати, чи взагалі не видавати даної книжки, себто перевидавати ту, яка вже стала рідкістю на ринку? Перемогла думка: видавати, і так зберігати від знищення бодай зміст, якщо не форму!“ На відповідну „форму“ треба й відповідних фондів, тим часом, трапляється, що „Говерля“ вишле книжки, а відповіді — Бог-дасть.

Коли б підрахувати всі видання - перевидавання „Говерлі“ в Нью Йорку до 1971 року включно, то вийде імпульсивна цифра: майже один мільйон примірників! Частиною з них люди розкупили, частину „Говерля“ роздарувала, аби тільки люди читали, теж і в інших країнах

Вільного Світу, не лише в Америці чи Канаді.

— Коли б і тепер було бодай кому заплатити пошту, ми подарували б ще багато книжок тим, що їх потребують, — каже д-р Микола Сидор-Чарторийський. Згадую при тім, що він з дружиною і дітьми провадить радіопрограму. Співрозмовець підтверджує: „Ведемо радіопрограму „Гомін України“ з 1963 р., перебравши її від п. Р. Мариновича.“ І від-

разу, як підприсмець (так і повинно бути) прохас подати час та годину: радіопрограма „Гомін України“ пересилається кожної суботи з радіостанції WEVD у Нью Йорку на хвилях 1330 AM від 8:30 ранку до 9-ої години, себто півгодини.

у розмові й огляданні різних видань проминуло вже добрих півтори години, а до „Говерлі“ ніхто не зайшов. Був лише телефон, і при тім маленьке замовлення на географічні мапи. Раджу докторові не журитись, хтось прийде, навіть якщо тут немає жадного іншого („шварц, мидло і повидло“) товару, крім книжок (гуться, вигинаються полиці), а я, мовляв, „щасливий на руку“. В цей час заходить енергійний сивавий пан. Швидко розмова, підписаний

BASIC HUMAN RIGHTS IN DANGER

ALLA HORSKA
Murdered By The KGB

VALENTYN MOROZ

KATERYNA ZARYTSKA
Imprisoned for 25 Years

RETURN TO STALINISTIC TERROR IN THE U.S.S.R. DEFENDERS OF HUMAN RIGHTS UNJUSTLY TRIED AND SENTENCED.

U. S. CITIZENS,

Constantly we receive news that injustices against individuals, groups, and nations in the U.S.S.R. are increasing and that the Soviet Regime is using brutal means of eliminating people in the U.S.S.R. who are defending the basic human rights of peoples; freedom of speech, thought, and freedom for their own nations.

Thousands of people in the U.S.S.R. of all nationalities among which the Ukrainians are dominant are presently in prisons and concentration camps.

Among those in Ukraine who are in the forefront of protesting for the rights of the Ukrainian individual and the Ukrainian nation, and who have either been eliminated or isolated, we would like to name:

BISHOP WASYL VELYCKOWSHKYJ — head of the Ukrainian Catholic Church (which is operating secretly) was sentenced to four years imprisonment in 1969 and is presently in hard labor in a concentration camp,

VALENTYN MOROZ — historic and writer, sentenced a second time in 1970, and is now serving a 14-year sentence in a concentration camp in Mordovia protesting the Russification of Ukraine.

ALLA HORSHKA — artist and defender of the protests against the Soviet Regime, was under observation and later killed by the KGB November 28, 1970,

MICHAEL SOROKA — a well-known political figure who died in a Soviet concentration camp June 16, 1971 serving his 25 year sentence.

Today in the Soviet Union hundreds and thousands of innocent people are on the road to extermination only because they have the courage to stand up for the defense of human rights and are demanding justice in their country.

We are protesting against the brutal oppression of personal freedoms in all the nations of the U.S.S.R.

We are protesting against the persecution of innocent peoples because of their beliefs.

We are rising in defense of all people illegally sentenced whom the Soviet Regime is keeping isolated in prisons and concentration camps and mental institutions.

We appeal to all for whom human life is dear to join our protest and to give us your moral support to the fighters for the honest cause of human rights.

We call upon the U.S. government to begin diplomatic actions and demand The Soviet Regime to uphold its pledge guaranteeing individual rights, which was signed in 1948, and promised to be upheld.

We demand that the causes leading to the death of Alla Horshka in Kiev be brought in front of a World Court along with those leading to the death of Michael Soroka.

We demand the Immediate release of Bishop Wasyl Velyckowshkyj, Valentyn Moroz, and all other political prisoners now held in the U.S.S.R.

FREEDOM FOR BISHOP VELYCKOWSHKYJ

FREEDOM FOR VALENTYN MOROZ

FREEDOM FOR ALL POLITICAL PRISONERS IN THE U.S.S.R.!

UKRAINIAN STUDENTS T.U.S.M.

Закінчення

чек: 40 доларів. Виявилось, що п. Іван Чапля з Трентону переїздом з п. Бойцуном через Нью Йорк вирішили на швидку заглянути до „Говерл“. І. Чапля працює в Управі Українського Народного Дому в Трентоні, спільно з іншими членами Управи хоче там пожвавити громадсько-культурну працю, зокрема — тепер диригент П. Джамай створює український хор. І тому гість закупив українських нот відразу на 40 доларів: нехай мають, нехай вчаться, нехай співають, нехай „наша дума, наша пісня не вмре, не загине!“ Перекидаємось кількома словами і ось цікава деталь: Український Народний Дім у Трентоні міститься в колишній власності — напевно ніколи не вгадали б рідного брата великого Наполеона Бонапарте! Тому будинкові понад 180 років. Українська людина-громада із знанням і з любов'ю відремонтувала ту будову, а нині УНДім докладає зусиль, щоб „відремонтувати“ й людські душі красою і чаром рідної культури.

Бажаємо успіхів д-рові Миколі Сидорові-Чарторийському, його „Говерлі“, і його клієнтові, щасливому власникові нот, який і службове американське відрядження з Трентону до Нью Йорку зумів посприяти з Україною.

■ КИЇВ ВИДАЛИ ПОЕЗІЇ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕСЯ

(вм-рс) — Київське видавництво «Молодь» видало вибрані поезії Олександра Олеса, який з 1919 р. перебував на еміграції і помер у Празі 1944 року. Головні збірки Олександра Олеса з'явилися на еміграції: «Чужиною», «Поезії», «Кому повім печаль мою», «Ніч на полонині». В Українській РСР видано вибрані твори Олеса трьома виданнями до 1930 року. Дальших 20 років його твори було заборонено. Після реабілітації 1958 р. видали «Вибране» і 1964 — «Поезії».

Парагвай видав марку із Т. Шевченком

Репродукція виданої в Парагваї Шевченківської марки

Буенос Айрес. (М.Д.) — Нарешті появилася вже попередньо заповіджений поштовий значок з погруддям Шевченка, що за старанням нашого філіятелиста п. М. Самоверського видала державна пошта Парагваю під числом декрету 18.730-71, який то мав пов'язатися з нагоди відкриття Пам'ятника Шевченкові в Буенос Айресі, але з різних причин появилася він з опізненням в грудні — 1971 року. Слід підкреслити, що згаданий

випуск „блочку - значка“ представляє замітну філіятелистичну вартість не лише тому, що має він надзвичайно гарне мистецьке оформлення в красках та з вишивками, — а також і тому, що це є перше офіційне видання однієї з держав американського континенту з українською тематикою. Всіх українських філіятелистів та заінтересованих проситься звертатися на адресу:

Estudio Filatelico, Casilla de Correo 22, Correo Central, Buenos Aires, Argentina.

МОНІТОРИНГ ПІСЬМОВИХ ВИДАВНИЦТВА

● У липневому номері «Українського історичного журналу» С. Бабишкін надрукував замітку про «київську школу» ХІ сторіччя. На основі фактів автор доводить, що вже за часів Ярослава Мудрого в Києві існувала вища школа. У цій школі — за свідченням закордонних джерел — виховувалися також королевичі англійський, норвезький, данський і угорський.

UKRAINIANS

The recent wave of arrests which swept Ukraine cannot be protested passively in the West only. WE MUST CARRY THE ACTION TO UKRAINE!

Telephone Kiev, Lviv, Poltava and Kharkiv. Tell the KGB and other officials how you feel about these inhuman arrests. We cannot let them feel secure in the midst of tyranny.

We realize that this action will be costly, but we must not forget our brothers and sisters in Ukraine. If we can afford to spend huge sums of money for "Engineers Balls" and "Chervona Kalyna" Dances, we should be able to afford a \$ 12.00 telephone call to Ukraine.

Call the following numbers:

KGB Headquarters in Kiev: E4-65-01

KGB Headquarters in Lviv: 2-96-20

Fedir Hlukh, (Public Prosecutor of Ukraine: 29-67-41 (in Kiev)

Poltava Party Oblast Committee: 34-18

Ukrainian Press Agency (RATAY) in Kharkiv: 2-48-10

Ukrainian SSR Supreme Soviet in Kiev: K3-10-01

Ukrainian SSR Supreme Court in Kiev: K3-03-04

Demand freedom for Ivan Dzyuba, Vyacheslav Chornovil, Ivan Svitlychny, Yevhen Sverstyuk and other Ukrainian Political Prisoners!

Demand Freedom For All Soviet Political Prisoners. Russians, Jews, Lithuanians, Tartars.

After calling these numbers, drop us a line and tell us the reaction of the KGB.

Committee For The Defense of Soviet Political Prisoners

P. O. Box 1294, Woodhaven Station,
Woodhaven, N. Y. 11421

Ivan Dzyuba

Vyacheslav Chornovil

Ivan Svitlychny